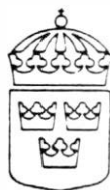

Motion till riksdagen

1989/90:Kr307

av Göthe Knutson och Gullan Lindblad (båda m)

Statsbidrag till läns museerna

Mot.
1989/90
Kr307–314

Utbildnings- och kulturministern har i årets budgetproposition föreslagit kraftigt ökade insatser till läns museerna i form av 225 nya grundbelopp under de två kommande åren. Detta är helt i linje med vad vi tidigare motionerat om.

Små läns museer

I budgetförslaget har emellertid strukits tidigare formuleringar om att prioritera de minsta läns museerna, däribland Värmlands museum.

Vi anser att detta är felaktigt, i all synnerhet som en del av obalansen förefaller bero på en icke rättvisande fördelning av grundbeloppen från kulturrådets sida.

Vid en tidigare analys av de statliga grundbeloppen sett i relation till den totala budgeten för läns museerna framkommer mycket stora skillnader. Spännvidden mellan högsta och lägsta procenttal är stor, från 10,8 upp till 21,8 procent. Detta gäller 1987 års siffror.

Situationen har inte på något sätt förändrats sedan dess, annat än i så måtto att det statliga stödet som en följd av att inga nya grundbelopp utdelats under innevarande budgetår generellt har sjunkit. Obalanserna består dock.

Kulturrådet

En viktig orsak till denna obalans är att kulturrådet saknar tillräckligt hög kompetens för handläggning av läns museifrågor. Ett exempel på bristande klarsyn är att kulturrådet – som borde vara pådrivande i dessa frågor – endast yrkat på 35 nya grundbelopp till läns museerna, medan ansvarig minister föreslår 50 + 175 under de kommande två budgetåren.

Vårt förslag

Eftersom det i budgeten finns signaler som pekar på ett ökande inflytande för kulturrådet i beredningen av fördelningsfrågor, vill vi i stället föreslå en ny modell för fördelning av stödet till museerna – en modell som i princip bör överensstämma med den ordning som gäller inom idrotten. Ett klumpbidrag fördelas t. ex. till museiområdet, vilket sedan fördelas mellan institutionerna i förhandlingar med ett samarbetsorgan som t. ex. Läns museernas samarbetsråd.

Genom en sådan praxis tillgodoses kravet på en kompetent beredning av denna typ av ärenden.

Vi finner det viktigt att ett så rättvist system som möjligt – sett i relation till huvudmännens insatser – kommer till stånd. Med en fortsatt och/eller ökad ansvarsroll för kulturrådet uppnås inte denna effekt. Därför bör en översyn göras över fördelningsprinciper och organisation för detta med en inriktning enligt ovan.

Grundbelopp

Antalet grundbelopp varierar högst väsentligt mellan läns museerna, från 20 ner till 12. Med den föreslagna höjningen med totalt 225 nya grundbelopp kan den av oss tidigare föreslagna miniminivån 25 uppnås, under förutsättning att inte antalet museer som erhåller grundbelopp utökas. Vi anser att det är väsentligt att inte stödet till regionala museer urholkas genom att andra museer som t. ex. Lunds Universitets Historiska Museum, som ju borde vara en rent statlig angelägenhet, får möjlighet att erhålla grundbelopp, vilket framhålls i budgetpropositionen.

I all synnerhet är detta viktigt om de små läns museerna skall kunna få en rimlig chans att utvecklas till att bli kraftfulla regionala kulturcentra. Hänsyn bör också vid fördelningen tas till befolkningstal och ytstorlek för länen, samt existensen av kommunala och/eller statliga museer. År 1987 varierade antal årsverken vid samtliga museer i respektive län räknat per 10 000 invånare från 1,28 (Värmlands län) till 11,16 (Stockholms län). Genomsnittet för övriga län ligger strax över 3. Det är självklart att dessa obalanser, vilka inte enbart beror på bristande regionala och lokala insatser, utan på felaktig beredning av kulturrådet, måste rättas till.

Investeringsbidrag

I utredningen "Kultur i hela landet" föreslog utredaren Gunnar Svensson att ett investeringsbidrag för byggande av kulturbyggnader skulle inrättas. I en hård prioritering framhöll utredningsmannen att läns museernas behov skulle prioriteras. Summan som föreslogs årligen var 25 milj. kr. Detta förslag har bortfallit i budgetpropositionen.

Vi anser att inrättande av ett dylikt bidrag är utomordentligt värdefullt. Det skulle stimulera till ytterligare satsningar från regionala huvudmän att lösa de på flera håll, bl. a. i Värmland och Västernorrland, ytterst besvärliga lokalproblemen för läns museerna. Vi föreslår därför att ett sådant investeringsbidrag inrättas och att nivån på detta fastställs till minst det av utredningsmannen föreslagna beloppet.

Tilläggsbelopp

Det statliga stödet till regionala kulturinstitutioner utgår i form av grundbelopp. För att mer offensivt kunna stimulera till nytänkande och kreativitet borde detta mer generella stöd kompletteras med stöd i form av tilläggsbelopp för utvecklings- och innovationsverksamhet. Stödet skulle kunna vara

av projektkaraktär och utgå för visst projekt eller viss tid. I en knapp resurssituation bör läns museerna prioriteras.

Mot. 1989/90
Kr307

Vi anser att detta är en bättre väg att gå än att utöka det generella anslaget för utvecklingsinsatser inom kulturområdet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de små läns museerna, bl. a. Värmlands museum, prioriteras vid fördelning av nya grundbelopp.

2. att riksdagen hos regeringen begär att en översyn görs av kulturrådets roll som berednings- och fördelningsorgan för utdelning av grundbeloppen så att gällande direktiv fullföljs.

3. att riksdagen hos regeringen begär att ett investeringsbidrag för byggande av kulturbyggnader – med prioritering av läns museernas behov – inrättas.

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen i övrigt anförts om stöd till läns museerna.

Stockholm den 24 januari 1990

Göthe Knutson (m)

Gullan Lindblad (m)